

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลของการดำเนินการจำแนกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

6.1 ผลการวิจัยเมื่อเทียบกับแผน และปัญหาอุปสรรค

6.1.1 ผลการวิจัยเมื่อเทียบกับแผนพร้อมทั้งเหตุผลที่ไม่สามารถบรรลุผลได้ตามแผน

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าเครือข่ายจะสามารถดำเนินงานได้ตามโครงสร้างเครือข่ายตามโซนพื้นที่ แต่ผลที่ได้สามารถดำเนินการได้เพียงกิจกรรมเดียว คือ การซื้อปุ๋ยร่วมกัน ส่วนกิจกรรมซื้อข้าวสารร่วมกัน และรวบรวมยางแผ่นดิบรมควันยังไม่สามารถดำเนินงานอย่างเป็นทางการ

ผลการดำเนินการที่นอกเหนือจากแผน คือ การสร้างเครือข่ายตามกิจกรรม ซึ่งสามารถดำเนินการได้ผลเป็นอย่างดี ทั้งการรวบรวมยางแผ่นรมควัน และน้ำยางสด

6.1.2 ปัญหา อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

- 1) ทีมวิจัยไม่ได้ทำการประสานงานกับหน่วยราชการอื่นในพื้นที่ เช่น พัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล เป็นต้น ทำให้บางกลุ่มองค์กรไม่ได้รับข่าวสารการเข้าร่วมเครือข่าย
- 2) องค์กรที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเครือข่ายระดับจังหวัด มีศักยภาพค่อนข้างน้อย ขาดทั้งสถานที่ อุปกรณ์ และกำลังคน
- 3) สหกรณ์ต่างๆ มีการเปลี่ยนถ่ายกรรมการ ทำให้ช่วงเวลาทำแผนงานสู่ภาคปฏิบัติติดขัด ชะงักงัน เพราะกรรมการอย่างให้หรือกรรมการชุดใหม่
- 4) ระยะเวลาดำเนินโครงการเครือข่าย ระยะเวลา 1 ปี สั้นเกินไป

6.2 ประโยชน์ที่นักวิจัยและทีมวิจัยได้รับ

6.2.1 ความรู้ใหม่

- 1) เรียนรู้จากความสำเร็จของรูปแบบโครงสร้างเครือข่ายตามโซนพื้นที่ การจะขับเคลื่อนเครือข่ายทั้งจังหวัดจะต้องมีศูนย์ประสานงานเครือข่ายที่มีศักยภาพ
- 2) การขาดการประสานงานกับส่วนราชการที่กำกับดูแลองค์กรชุมชนในพื้นที่ ทำให้การสร้างเครือข่ายก้าวหน้าล่าช้า และอาจมีประสิทธิภาพต่ำกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมสร้างเครือข่ายจากส่วนราชการทุกภาคส่วนที่ทำงานร่วมกับองค์กรในชุมชน

6.2.2 ประสพการณ์ที่นักวิจัยได้รับ

- 1) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างทีมวิจัยและข้าราชการในสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล ผู้นำองค์กรชุมชนต่างๆ ในพื้นที่ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการสร้างเครือข่าย
- 2) การมีส่วนร่วมด้านความคิดเห็น การออกแบบขั้นตอนการดำเนินงาน โดยผู้นำสหกรณ์และองค์กรชุมชน จะนำไปสู่ภาคปฏิบัติการเป็นไปได้อย่างราบรื่น
- 3) การจะใช้โครงสร้างแบบโซนพื้นที่ หรือนำโครงสร้างกิจกรรมในการสร้างเครือข่าย ก็น่าจะได้รับความสำเร็จได้ทั้งสองรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพขององค์กร การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่างๆ ที่เป็นต้นทุนเดิมอยู่แล้ว
- 4) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดได้เรียนรู้ถึงกระบวนการทำวิจัยแบบการมีส่วนร่วม ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานส่งเสริมสหกรณ์อื่นๆ ขึ้น

6.3 ประโยชน์ที่องค์กรประชาชนที่เข้าร่วมเครือข่ายได้รับ

- 1) ทำให้ผู้นำองค์กรฯ เกิดการตื่นตัว และตระหนักถึงประโยชน์จากการเชื่อมโยงเครือข่าย ทั้งนี้สังเกตได้จากการเข้าร่วมประชุม และการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างจริงจังตลอดระยะเวลาการจัดประชุม
- 2) ผู้นำองค์กรฯ มองเห็นถึงโอกาสใหม่ๆ ในการทำธุรกรรมเพิ่มเติม อาทิ การแปลงสภาพน้ำยางสดให้เป็นน้ำยางข้น/ก้อน เพื่อยืดอายุน้ำยาง และสามารถส่งขายต่างประเทศได้
- 3) โอกาสในการขยายธุรกิจขององค์กรฯ เช่น การที่ชุมชนสหกรณ์การเกษตรสตูล จำกัด แก้อับบังคับเพื่อให้้องค์กรทุกประเภททั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนสามารถมาเป็นสมาชิกสมทบได้ ทำให้ชุมชนฯ มีโอกาสขยายธุรกิจได้เพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก
- 4) องค์กรฯ มีการตื่นตัวที่จะปรับโครงสร้างการบริหาร เพื่อรองรับการเข้าร่วมเครือข่าย และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการเชื่อมโยงเครือข่ายต่อไปในอนาคต

6.4 ข้อเสนอแนะ

6.4.1 การปรับปรุงกระบวนการวิจัย การวิจัยสร้างความเชื่อมโยงเครือข่ายควรมีระยะเวลาต่ำสุด 2 ปี การออกแบบโครงสร้างองค์การบริหารเครือข่ายควรเลือกองค์กรที่มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการทำหน้าที่ประสานงานเครือข่าย

6.4.2 การออกแบบโครงสร้างจะต้องนำสู่ภาคปฏิบัติ และมีการปรับแก้ระบบกลไก ของโครงสร้างที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม คล่องตัว ง่ายต่อการปฏิบัติตาม เกิดผลประโยชน์ต่อทุกฝ่าย และโปร่งใส เรื่องเหล่านี้ควรจะต้องทำการวิจัย ด้วยการติดตามประเมินผล ปรับแก้ให้ครบกระบวนการ PDCA แต่ปัจจุบันทำได้แค่ PD ยังขาด C และ A

6.4.3 การวิจัยขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมองค์กรต่างๆ ทั้งหมดในพื้นที่จังหวัด

6.4.4 ควรมีการทำวิจัยเพิ่มศักยภาพของชุมชนสหกรณ์การเกษตรพัทลุง จำกัด

6.5 สรุปผลที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย

6.5.1 เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างข้าราชการ และผู้นำองค์กรชุมชน และทุกฝ่ายมีความตื่นตัว

6.5.2 ทำให้ชุมชนสหกรณ์กองทุนสวนยางสตูล จำกัด มีความมั่นใจในการดำเนินงาน และสามารถรวบรวมยางแผ่นรมควันเพิ่มขึ้นอย่างมาก

6.5.3 เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริหารงานในองค์กรแล้ว ดังนี้

1) ชุมชนสหกรณ์การเกษตรสตูล จำกัด ทำหน้าที่ศูนย์ประสานงานเครือข่ายปุยข้าวสาร และยางแผ่น

2) ชุมชนสหกรณ์กองทุนสวนยางสตูล จำกัด ทำหน้าที่ศูนย์ประสานงานรวบรวมผลผลิตยางแผ่นรมควัน และซื้อน้ำกรดมาจำหน่ายแก่สมาชิก

3) กลุ่มรับซื้อน้ำยางสดมีการขยายฐานสมาชิกเพิ่มขึ้น

4) ตั้งกลุ่มรับซื้อน้ำยางสดเพิ่มอีกหนึ่งกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรรับซื้อน้ำยางสด

5) กลุ่มรับซื้อน้ำยางสดทั้งสี่แห่ง ทำการตลาดร่วมกัน